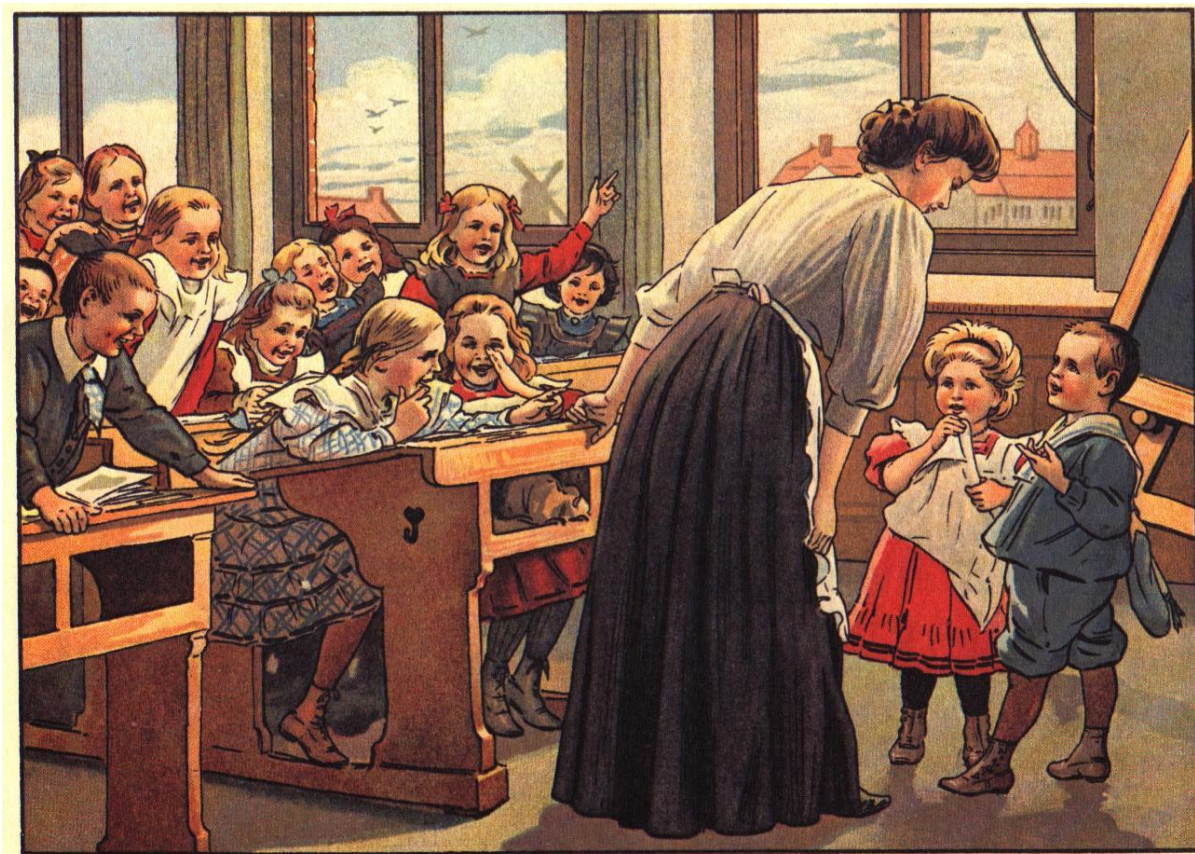


# SCHOOL VAN VROEGER

## LESBRIEF VOOR DE GROEPEN 5 EN 6



**EDUCATIEVE DIENST HISTORISCH MUSEUM DE BEVELANDEN  
SINGELSTRAAT 13, 4461 HZ GOES**



## **INHOUDSOPGAVE**

### **DEEL I VOOR DE LEERKRACHT: DOCENTENHANDLEIDING**

I	Achtergrondinformatie voor de leerkracht	3
II	Leerdoelen	3
III	Informatie over het museumbezoek	4

### **DEEL II VOOR DE LEERLING**

I	De school van vroeger	5
II	Vorbereiden en even oefenen	6 t/m 9

## DEEL I VOOR DE LEERKRACHT: DOCENTENHANDLEIDING

### 1. ACHTERGRONDINFORMATIE VOOR DE LEERKRACHT

In dit programma leren de kinderen hoe het vroeger was om op school te zitten. Deze les past in het tijdvak van pruiken en revoluties, maar loopt door tot de tegenwoordige tijd. Het programma 'School van vroeger' is bestemd voor de groepen 5 en 6 van de basisschool en sluit aan bij de volgende methoden:

<b>Groepen 5 en 6 van de basisschool</b> <b>Bijbehorende methoden, hoofdstukken en lessen</b>	
Bij de Tijd	Groep 5, hoofdstuk 5, les 3: Naar school
Een zee van tijd	Groep 5, hoofdstuk 6, les 4: Naar school
Wijzer door de tijd	Groep 5, hoofdstuk 5, les 2: Les in een schuur
Speurtocht	Groep 6, hoofdstuk 2, les 1: Een varkentje in de klas

### 2. LEERDOELEN

- Analiserend vermogen: de leerlingen leren het verschil tussen de school van vroeger en die van nu aan de hand van voorwerpen, een vraaggesprek, een les in oude en nieuwe stijl en een creatieve opdracht.
- Receptief vermogen: het programma sluit aan bij de beleving van de leerlingen. Ze beleven plezier aan het programma.
- Creërend vermogen: de leerlingen werken aan een creatieve opdracht.
- Reflectief vermogen: de leerlingen vergelijken de school van vroeger met die van nu en reflecteren daarop. Het reflectief vermogen en de taalvaardigheid worden gestimuleerd.



### 3. INFORMATIE OVER HET MUSEUMBEZOEK

Het programma School van vroeger vindt plaats op dinsdag- of donderdagochtend van 09.00 tot 11.30 uur. Het wordt onderbroken door een korte pauze om even iets te drinken. Leerlingen nemen zelf drinken mee, voor leerkrachten en begeleiders is er koffie of thee verkrijgbaar. Wij raden u nadrukkelijk aan het museumbezoek op school voor te bereiden met de leerlingen. U kunt hiervoor deze lesbrief gebruiken.

### Programma-opbouw:

- ✚ Ontvangst en korte presentatie over het onderwerp.  
De groep wordt vervolgens in tweeën gesplitst. Het is raadzaam de indeling op school bekend te maken aan de leerlingen.
- ✚ Vraaggesprek met de leerlingen, aan de hand van oude schoolvoorwerpen.
- ✚ Creatieve opdracht.
- ✚ Pauze om even iets te drinken
- ✚ Een korte 'schoolles', eerst in de stijl van vroeger en vervolgens op een moderne manier, met een korte nabespreking met de leerlingen.
- ✚ Afsluiting op de groep.

## DEEL II VOOR DE LEERLING

### 1. DE SCHOOL VAN VROEGER

Vroeger was de school heel anders. Als we terug gaan in de tijd, naar bijvoorbeeld 1950 zaten de leerlingen niet in groepjes met tafeltjes bij elkaar. Ze zaten met z'n tweeën in bankjes, die keurig in een rij stonden. De leerlingen konden op die manier niet zo goed bewegen en dat moest ook, want alle kinderen zaten naast elkaar en deden alles tegelijk, als de meester of de juf dat zei. De meester of de juf zaten altijd een beetje hoger dan de rest om alles goed te overzien.

Niet alleen de klas zag er anders uit. Ook gebruikten ze ander lesmateriaal. Je leerde lezen met een leesplankje "Aap, N-oo-t, M-ie-s." Duizenden kinderen hebben zo leren lezen. Schrijven leerden de kinderen met een kroontjespen. Ieder had z'n eigen inktpotje en inktlapje.

De klassen waren groot, met vaak wel veertig leerlingen. Er was voor de meester of juf dan ook weinig tijd om elk kind apart aandacht te geven. Je moest meedoen met de hele klas, en als je er moeite mee had om dat tempo bij te houden, dan bleef je zitten. Maar een ding is niet veranderd; ook vroeger werd er strafwerk uitgedeeld.



#### FILMPJE!

Wil je weten hoe het er vroeger aan toe ging op school? Klik dan [hier](#) en bekijk het filmpje.

## 2. VOORBEREIDEN EN EVEN OEFENEN

### ✚ Vraag 1

Hoe werd het 'plankje', te zien op de afbeelding hiernaast, vroeger genoemd?

---



### ✚ Vraag 2

Denk je dat de kinderen vroeger meer of minder plezier hebben gehad op school? Waarom denk je dat?

---

---

---

### ✚ Opdracht 1 Schoolfoto van vroeger

Vraag aan je juf of meester of hij een aantal afbeeldingen wil laten zien van oude schoolfoto's. Een ander idee is aan je ouders of grootouders te vragen of zij nog oude schoolfoto's hebben. Zo ja, neem deze dan mee. Bespreek daarna samen met de klas en de leerkracht welke verschillen jullie zien. Zien de mensen er heel anders uit? Waar zie je dat aan?

### ✚ Opdracht 2 Een leesplankje maken

Je ziet hieronder een van de eerste leesplankjes. De opdracht is om in het vak op de volgende bladzijde zelf een modern leesplankje te maken. Probeer 12 tekeningen te maken. Schrijf bij elke tekening een woord dat bij de tekening past. Bijvoorbeeld: neus, ogen, lippen.

Let op: het leesplankje moet voldoen aan de volgende regels:

- Alle klinkers moeten er op voorkomen: a, e, i, o, u
- Alle klanken moeten er op voorkomen: aa, ee, eu, oo, uu, ij.



<b>Dit is het leesplankje van: .....</b>			

 **Opdracht 3**  
**School van de toekomst**

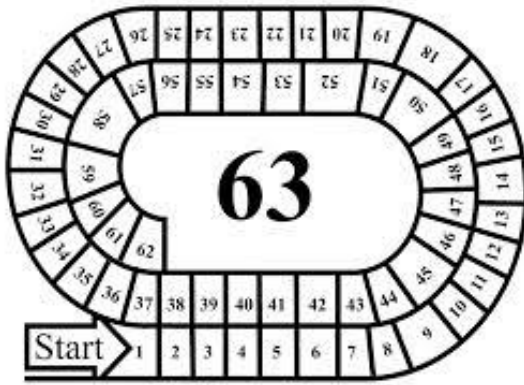
De school van vroeger was een statig en dikwijls somber gebouw. De ramen waren klein en zaten meestal hoog. Naar buiten kijken was niet de bedoeling. Dat leidde alleen maar af. De klaslokalen waren groot om de soms meer dan 40 kinderen een plaatsje te geven. De scholen van nu zien er kindvriendelijker uit. De schoolbank met inktpot en klep is vervangen door tafeltjes met vrolijke stoeltjes.

De opdracht is een kort verhaal te schrijven met als onderwerp:  
**Hoe denk jij dat de school van de toekomst er uit gaat zien?**  
Schrijf op de lijnen op de volgende bladzijde jouw verhaal.

*Tip:*  
Maak net als een architect een wensenlijstje: hoeveel lokalen moeten er komen, eventuele andere ruimtes als een sterrenwacht of een theaterzaal, welke bouwmaterialen zijn er nodig, moet de school milieuvriendelijk worden, hoe gaat het speelplein er uit zien? Hoe zouden de juffen en meesters zijn?







### Spelregels

De spelers kiezen een pion uit.

Ze gooien om de beurt met één dobbelsteen. Wie het hoogste aantal ogen gooit, mag de eerste worp doen en zijn/haar pion evenveel vakjes vooruit zetten als hij/zij ogen heeft gegooid.

De volgende regels moeten gevolgd worden, maar pas ze aan de lengte van het spel aan dat jij maakt.

- Wie bij de eerste worp 4 en 5 gooit mag meteen doorgaan naar nr. 53, wie bij de eerste worp 6 en 3 gooit, mag naar 26.
- Kom je op een gansje, dan moet je een opdrachtkaartje pakken. De opdracht moet je uitvoeren voordat je verder mag gaan. Kom je op een vakje met twee dobbelstenen, dan mag je nog een keer gooien.
- Staat er al iemand op de plek waar jij aankomt, dan moet jij een plaats terug.
- Om het spel te winnen, moet bij de laatste worp het juiste aantal ogen worden gegooid.

Let op! Bij de vakjes met een tekening hoort een bijzondere opdracht, bijvoorbeeld:

*Vakje met fiets.....ga snel verder naar 12*

*Vakje met kantine..... sla een beurt over*

*Vakje met afbeelding 'in de hoek staan' ..... sla een beurt over*

*Vakje dat je bent gevallen op het speelplein ..... twee beurten overslaan*

Voorbeelden van opdrachtkaartjes bij de plaatjes met een gans:

- *Maak een rekensom*
- *Zing een regel uit een liedje*
- *Zeg hardop 5 letters die in het alfabet achter elkaar staan*
- *Je hebt een voldoende voor je toets, ga 5 plaatsen verder.*
- *Je bent te laat gekomen, ga drie plaatsen terug*
- *De juf/meester is jarig. Ze trakteert op ulevellen. (Ulevellen zijn ouderwetse harde snoepjes)*
- *Je was brutaal tegen de meester, je krijgt met de plak. Je moet drie beurten overslaan.*

Veel plezier !